

Załącznik 1)

Ocena uwarunkowań określonych w art. 49 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko

1. Charakter działań przewidzianych w dokumencie:

a) stopień w jakim dokument ustala ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć, w odniesieniu do usytuowania, rodzaju i skali tych przedsięwzięć:

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy *o rewitalizacji*, rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych prowadzony w sposób kompleksowy poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.

Stosownie do art. 15 ust. 1 pkt 5 ustawy, gminny program rewitalizacji zawiera opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w szczególności przedsięwzięć o charakterze społecznym i gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcyjnym lub technicznym. Powyższy opis będzie obejmował listę planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych wraz z ich opisem zawierającym w odniesieniu do każdego przedsięwzięcia: nazwę i wskazanie podmiotów realizujących, zakres realizowanych zadań, lokalizację, szacowaną wartość, prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji, a także opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami. Zawarty w programie rewitalizacji opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych obejmować będzie ponadto wskazanie pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych realizujących kierunki działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk.

Stosownie do art. 15 ust. 1 pkt 14 ustawy elementem gminnego programu rewitalizacji będzie również załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji, który sporządzony zostanie na mapie w skali co najmniej 1:5000, co pozwalać będzie, w zależności od specyfiki i charakteru przedsięwzięcia rewitalizacyjnego, na wskazanie jego przybliżonej lokalizacji na tle obszaru rewitalizacji.

Zgodnie z przyjętymi założeniami dotyczącymi „Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Elbląg” poszczególne przedsięwzięcia rewitalizacyjne realizowane będą w celu wyprowadzenia ze stanu kryzysowego obszaru rewitalizacji.

W oparciu o przewidywaną strukturę celów Programu zakłada się, że jego realizacja będzie następować poprzez określone wstępnie podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne,

o których mowa w art. 15 ust. 1 pkt 5 lit a ustawy, obejmujące w szczególności działania społeczne dotyczące wsparcia rozwoju aktywności i kształtowania świadomości młodzieży, wsparcia rozwoju aktywności środowiska seniorów, stworzenie sieci mobilnych punktów przyjęć kierowanych do mieszkańców zagrożonych wykluczeniem społecznym, jak również rozwój usług społecznych, w tym usług remontowych, kierowanych do mieszkańców.

Powyższe przedsięwzięcia społeczne będą uzupełniane poprzez działania o charakterze infrastrukturalnym obejmujące między innymi zagospodarowanie zachodniego brzegu rzeki Elbląg w rejonie Wyspy Spichrzów, rewaloryzację terenów fosy staromiejskiej, zagospodarowanie i przywrócenie funkcji zdegradowanemu fragmentowi historycznego kąpieliska miejskiego, remont wraz z dostosowaniem do współczesnych standardów zdegradowanego zasobu mieszkaniowego gminy, utworzenie ogólnodostępnych miejsc rekreacji oraz przestrzeni na działania społeczne i infrastrukturalne, modernizację obiektów użyteczności publicznej pełniących funkcje edukacyjne oraz opiekuńcze, jak również przebudowę istniejących obiektów rekreacyjnych i sportowych.

Biorąc pod uwagę przyjęte cele Programu, jak również wstępnie przewidywany charakter przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które nie stanowią przedsięwzięć określonych w § 2 ust. 1 oraz § 3 ust. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 roku *w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* przewiduje się, że realizacja postanowień Programu nie będzie powodować znaczącego oddziaływania na środowisko.

b) powiązania z działaniami przewidzianymi w innych dokumentach:

Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 2 ustawy, gminny program rewitalizacji powinien zawierać opis powiązań z dokumentami strategicznymi gminy, w tym strategią rozwoju gminy, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz strategią rozwiązywania problemów społecznych, co ma w założeniu pozwolić na realizację zapisów powyższych dokumentów w wyznaczonym obszarze rewitalizacji.

Najważniejszym spośród dokumentów strategicznych Elbląga definiującym cele jego rozwoju oraz podejmowane w tym kontekście działania samorządu jest „Strategia rozwoju Elbląga 2020+”. Oparta została ona na czterech podstawowych celach strategicznych służących realizacji głównego celu strategii polegającego na ukierunkowaniu rozwoju społeczno-gospodarczego Elbląga i jego obszaru funkcjonalnego na wysokiej jakości kapitale ludzkim oraz innowacyjności przedsiębiorstw.

Z punktu widzenia procesu rewitalizacji najważniejszym celem strategicznym realizowanym w ramach strategii jest wysoka jakość kapitału społecznego. Podstawę wdrażanej polityki

miasta związanej z poprawą kapitału społecznego stanowi cel operacyjny „2.1. Rozwój kapitału społecznego”. Obejmuje on działania związane z jednej strony z rozwojem aktywności mieszkańców, między innymi poprzez edukację obywatelską oraz wzrost udziału w wydarzeniach lokalnych i rozwój narzędzi partycypacji społecznej, a z drugiej działania służące wzmocnieniu więzi mieszkańców z miastem, do których to należy między innymi nadawanie i przywracanie funkcji społecznych przestrzeni miejskiej oraz rozwój funkcji centrowirujących w obrębie Starego Miasta i Wyspy Spichrzów. Istotnym z punktu widzenia procesu rewitalizacji elementem strategii rozwoju Elbląga jest również cel operacyjny „2.2. Wzrost jakości usług publicznych”. Obejmuje on zarówno działania będące odpowiedzią na wyzwania społeczne na terenie miasta związane z poprawą jakości i dostępności usług medycznych i opiekuńczych, co dotyczy zwłaszcza osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami, jak również podniesienie jakości usług publicznych, w tym między innymi poprzez wsparcie organizacji pozarządowych oraz ich udział w świadczeniu tego rodzaju usług. W obszarze związanym z poprawą jakości kapitału społecznego strategia określiła ponadto grupę działań związanych z aktywnością społeczną, która zaplanowana została do realizacji w ramach celu operacyjnego „2.3. Aktywni mieszkańcy i organizacje pozarządowe”. Cel ten obejmuje działania polegające na tworzeniu warunków infrastrukturalnych do rozwoju aktywności mieszkańców, w tym przy wykorzystaniu istniejących już zasobów instytucji, a także rozwijanie aktywności obywatelskiej, promowanie partnerstwa i współpracy oraz rozwój ekonomii społecznej. Wśród celów strategicznych związanych z procesem rewitalizacji znajduje się ważny obszar poświęcony rozwojowi miejskiej infrastruktury. W ramach tego obszaru przewidziano między innymi realizację celu operacyjnego „3.1. Zwiększanie dostępności komunikacyjnej”, który opiera się na założeniu podejmowania działań zmierzających do wzrostu znaczenia komunikacji publicznej w centralnej części Elbląga przy jednoczesnej rozbudowie systemu tras rowerowych, w wyniku czego centrum miałyby zostać odciążone od natężenia transportu indywidualnego. Ważną grupę kierunków działań stanowią również działania zaplanowane w ramach celu operacyjnego „3.2. Poprawa jakości i ochrona środowiska przyrodniczego”. Odnosi się on do nierównomiernego rozmieszczenia w strukturze miasta zasobów przyrodniczych decydujących o wysokiej jakości zamieszkania. Działania służące poprawie jakości zamieszkiwania na terenie Elbląga zaplanowano również w ramach celu operacyjnego „3.3. Poprawa infrastruktury technicznej”. Dotyczy on w oczywisty sposób całokształtu procesów inwestycyjnych dotyczących miejskiej infrastruktury technicznej. Nie pomija jednak kluczowej dla tworzenia warunków rozwoju społeczno-gospodarczego roli infrastruktury edukacyjnej, społecznej i rekreacyjnej.

„Gminny Program Rewitalizacji dla Miasta Elbląg do roku 2030” jako dokument, którego podstawą są zagadnienia o charakterze społecznym, będzie bezpośrednio powiązany z realizacją „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Elbląga”, która została przyjęta uchwałą nr XXX/581/2017 Rady Miejskiej w Elblągu z dnia 19 października 2017 roku. Wśród kluczowych celów tej strategii można wymienić poprawę warunków i jakości życia seniorów, aktywizację społeczną i zawodową mieszkańców oraz integrację społeczną rodzin zagrożonych wykluczeniem. Przedsięwzięcia planowane w ramach „Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Elbląg” będą zapewniać warunki dla osiągnięcia wymienionych wyżej celów strategii.

Postanowienia „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Miasto Elbląg”, które zostało przyjęte uchwałą nr XXVII/805/2022 Rady Miejskiej w Elblągu z dnia 3 listopada 2022 roku, określają podstawowe kierunki polityki przestrzennej dla obszaru objętego „Gminnym Programem Rewitalizacji dla Miasta Elbląg”. Podstawowym założeniem przyjętym w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest ograniczanie procesów urbanizacji dotychczas niezagospodarowanych terenów znajdujących się w granicach administracyjnych miasta. Proces ten zostanie zastąpiony kompleksową modernizacją przestrzeni zurbanizowanych na terenie Elbląga. Działania z tym związane mają w założeniu zmierzać do przywrócenia atrakcyjności centrum i obszarów śródmiejskich. Takie działanie polityki przestrzennej realizuje zasadę rozwoju miasta do wewnątrz oraz ochrony obszarów cennych przyrodniczo. Instrumentem dla tego działania będzie „Gminny Program Rewitalizacji dla Miasta Elbląg”, którego celem jest wsparcie procesu odnowy zurbanizowanej części Elbląga, a tym samym ochrona obszarów cennych przyrodniczo przed presją inwestycyjną.

Powyższa analiza wskazuje zatem, że „Gminny Program Rewitalizacji dla Miasta Elbląg”, poprzez zachowanie zgodności z wymienionymi wyżej dokumentami strategicznymi, będzie bezpośrednio przyczyniać się do realizacji ich postanowień stanowiąc narzędzie realizacji długofalowej polityki rozwoju miasta.

c) przydatność w uwzględnieniu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju oraz we wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska:

Stosownie do art. 15 ust. 1 pkt 5 ustawy *o rewitalizacji*, gminny program rewitalizacji zawiera opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w szczególności przedsięwzięć o charakterze społecznym oraz gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym lub technicznym.

Przedsięwzięcia odpowiadać będą zidentyfikowanym w powyższych sferach problemom występującym w obszarze rewitalizacji, dla których punktem wyjścia jest przeciwdziałanie

problemom o charakterze społecznym. Takie podejście zgodne jest z szeroko rozumianą zasadą rozwoju zrównoważonego, którą można postrzegać jako oddziaływanie w różnych aspektach życia społeczno-gospodarczego. Jednocześnie szeroko rozumiane aspekty środowiskowe będą podejmowane w ramach programu rewitalizacji z uwagi na planowaną realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych służących poprawie jakości zamieszkiwania w obszarze rewitalizacji.

Podejmowane działania dotyczące modernizacji istniejących obiektów użyteczności publicznej wykorzystywanych na szeroko rozumiane funkcje społeczne, a także remontów zasobu mieszkaniowego gminy, będą zmierzały do poprawy ich warunków technicznych, a tym samym bezpieczeństwa ich użytkowników, jak również efektywności kosztów ich utrzymania poprzez poprawę efektywności energetycznej. W efekcie działania te będą miały pozytywny skutek na osiągnięcie długofalowych celów środowiskowych.

Przedsięwzięcia realizowane na podstawie Programu będą dotyczyły również najczęściej obiektów istniejących, w tym w wielu przypadkach obiektów istotnych z punktu widzenia dziedzictwa materialnego. Z tego względu podjęcie tych przedsięwzięć prowadzić będzie do zabezpieczenia ich wartości dla przyszłych pokoleń zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

Podejmowanie działań w wyznaczonym obszarze rewitalizacji jednoznacznie zmierzać będzie do poprawy warunków życia mieszkańców. Bezpośrednim efektem takich działań ma być wzrost atrakcyjności tego obszaru jako miejsca zamieszkania, czego celem jest również ograniczanie dalszej presji inwestycyjnej na tereny przyrodniczo cenne.

d) powiązania z problemami dotyczącymi ochrony środowiska:

Zasadnicze cele programu rewitalizacji odwołują się częściowo do problematyki dotyczącej jakości środowiska w zakresie dotyczącym poprawy jakości życia mieszkańców, co stanowi nadrzędny cel procesu rewitalizacji. W ramach wybranych celów programu przyjęte zostaną kierunki działań, które będą odnosić się do wsparcia przedsięwzięć służących poprawie stanu środowiska przyrodniczego w obszarze rewitalizacji wyznaczonym na terenie Elbląga.

Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 5 ustawy *o rewitalizacji*, gminny program rewitalizacji zawierać będzie opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w tym w między innymi przedsięwzięć o charakterze środowiskowym, które będą wynikać z przeprowadzonej diagnozy obszaru rewitalizacji.

2. Rodzaj i skala oddziaływania na środowisko:

a) prawdopodobieństwo wystąpienia, czas trwania, zasięg, częstotliwość i odwracalność oddziaływań:

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne określone w programie będą dotyczyć w szczególności działań o charakterze społecznym i organizacyjnym, a także działań infrastrukturalnych służących poprawie jakości życia mieszkańców. Z tego względu zakłada się pozytywny charakter zmian długoterminowych związanych z etapami eksploatacji i użytkowania.

Ewentualne negatywne oddziaływanie na środowisko, o ile wystąpi, może przyjmować charakter krótkoterminowy i będzie wiązać się przede wszystkim z wykonywanymi pracami remontowymi lub robotami budowlanymi dotyczącymi wybranych przedsięwzięć infrastrukturalnych. Oddziaływanie to będzie wiązać się w oczywisty sposób z jego przemijalnością. Z uwagi na kilkuletni okres realizacji Programu, w perspektywie do 2030 roku, działania te będą jednak rozłożone na przestrzeni kilku lat, zarówno ze względów organizacyjnych, jak i finansowych, co będzie minimalizować ewentualne negatywne skutki oddziaływań krótkoterminowych na etapie realizacji. Z tego względu realizację postanowień gminnego programu rewitalizacji można oceniać pozytywnie.

b) prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań skumulowanych lub transgranicznych:

Mając na uwadze charakter dokumentu, jakim jest gminny program rewitalizacji, a także jego główny cel polegający na koncentracji zasobów i środków służących rozwiązaniu sytuacji kryzysowej dotyczącej wyznaczonego obszaru rewitalizacji, który stanowi jedynie 15,0% powierzchni Elbląga, z uwagi na położenie i wielkość tego obszaru na tle miasta oraz rodzaj i skalę potencjalnie planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, nie przewiduje się oddziaływań transgranicznych.

W odniesieniu do planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych oddziaływanie skumulowane rozumiane jako łączne oddziaływanie ze wszystkich źródeł emisji w całym kilkuletnim okresie realizacji programu będzie relatywnie niewielkie z uwagi na pożądaną pozytywny charakter realizowanych działań. W dłuższej perspektywie, w wyniku realizacji działań, oddziaływanie to będzie miało charakter pozytywny z uwagi na poprawę warunków życia mieszkańców.

c) prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska:

Z uwagi na swój charakter gminny program rewitalizacji nie będzie przedstawiać rozwiązań o charakterze technicznym dotyczących poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

W kontekście zakładanych celów i kierunków działań oczekuje się jednak, że realizacja przedsięwzięć określonych w programie nie będzie związana z możliwością wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi ani nie spowoduje zagrożenia dla środowiska. Zgodnie ze wstępnie zakładanymi celami procesu rewitalizacji oczekuje się bowiem, że realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych przyniesie liczne korzyści dla lokalnej społeczności i dla stanu środowiska przyrodniczego, przyczyniając się do poprawy jakości zamieszkiwania w obszarze rewitalizacji, w tym poprzez działania wspierające proces adaptacji do zmian klimatu na terenie Elbląga.

3. Cechy obszaru objętego oddziaływaniem na środowisko:

a) obszary o szczególnych właściwościach naturalnych lub posiadające znaczenie dla dziedzictwa kulturowego, wrażliwe na oddziaływania, istniejące przekroczenia standardów jakości środowiska lub intensywnie wykorzystywane tereny:

„Gminny Program Rewitalizacji dla Miasta Elbląg” sporządzony zostanie dla obszaru rewitalizacji wyznaczonego w drodze uchwały nr XXIX/854/2022 Rady Miejskiej w Elblągu z dnia 9 marca 2023 roku w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji Miasta Elbląg (Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z 2023 roku poz. 1656). Obszar ten obejmuje fragment miasta znajdujący się w jego południowo-zachodniej, który zamieszkiwany jest przez 26,9% ogółu mieszkańców oraz 15,0% powierzchni miasta. Stanowi on zurbanizowany fragment Elbląga obejmujący między innymi obszar Starego Miasta oraz Śródmieścia.

W obrębie obszaru rewitalizacji znajdują się obszary posiadające znaczenie dla dziedzictwa kulturowego, które są wpisane do rejestru zabytków. Zabytkiem uznanym za Pomnik Historii w drodze rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polski z dnia 14 stycznia 2011 roku jest Kanał Elbląski, obejmujący rzekę Elbląg do jej ujścia do Zalewu Wiślanego. Odrębnym wpisem do rejestru zabytków objęta jest ponadto fosa staromiejska otaczająca od strony zachodniej Wyspę Spichrzów. Ochroną w postaci wpisu do rejestru zabytków objęty jest ponadto obszar Starego Miasta pomiędzy ulicami Wałową, Pocztową, Rycerską, Wapienną oraz nabrzeżem rzeki Elbląg.

Planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne będą zmierzały do zachowania i odpowiedniego eksponowania walorów dziedzictwa kulturowego, co będzie miało jednoznacznie pozytywny skutek dla stanu obszarów posiadających znaczenie dla dziedzictwa kulturowego.

b) formy ochrony przyrody w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody oraz obszary podlegające ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym:

W obrębie obszaru rewitalizacji nie są zlokalizowane formy ochrony przyrody o charakterze obszarowym. Mając na uwadze fakt, że zarówno południową, jak też wschodnią granicę obszaru rewitalizacji stanowi granica administracyjna miasta Elbląg, obszar rewitalizacji sąsiaduje z obszarem specjalnej ochrony ptaków Jezioro Drużno (PLB280013)¹. Ponadto w sąsiedztwie granic administracyjnych miasta Elbląg oraz obszaru rewitalizacji znajduje się Obszar Chronionego Krajobrazu Jeziora Drużno, który objęty jest międzynarodową ochroną jako obszar wodno-błotny na podstawie Konwencji Ramsarskiej. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne, które będą realizowane na podstawie „Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Elbląg”, nie będą lokalizowane w sąsiedztwie granic tego obszaru.

W obszarze rewitalizacji wyznaczonym na terenie Elbląga znajduje się dziesięć pomników przyrody ożywionej obejmujących pojedyncze drzewa znajdujące się w różnych częściach tego obszaru. Pomniki te podlegające ochronie na podstawie odrębnych przepisów.

„Gminny Program Rewitalizacji dla Miasta Elbląg” obejmować będzie tereny znajdujące się wyłącznie w granicach administracyjnych jednej gminy, a charakter i skala planowanych przedsięwzięć nie będą negatywnie oddziaływać na znajdujące się w bezpośrednim sąsiedztwie formy ochrony przyrody. Rodzaj i skala ich oddziaływania nie będą powodować negatywnego wpływu na powyższe formy i obszary.

---

¹ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 roku w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków